

VHIV

Juni 2009 | 19. årgang

Vi bringer her et uddrag fra Orienteringsaftenen på Rigshospitalet. P.g.a. deadline for juni, har det ikke været muligt at omtale arrangementet på Skejby Sygehus i dette blad.

Læs et fyldigere referat i det 12 sider store medlemsblad på www.hiv-danmark.dk!

09

ORIENTERINGSÅFTENER

Mere end 400 personer var mødt frem for blandt andet at blive opdateret på medicinsk nyt og forskning.

Lokale hiv-organisationer kunne for første gang komme direkte i kontakt med aftenens gæster på det velbesøgte møde i København.

Behandling og forskning

De helt nye præparater som Prezista, Isentress, Celsentry, som vi har haft til behandling i 4-5 år, vinder mere frem i valg af behandling

ESPRIT-forsøget med det immunstimulerende Interleukin 2 (IL2), viste ingen forskel i forhold til forekomsten af symptomer eller risikoen for død.

I SPAR-studiet fandt man en lige så god effekt af at benytte non-nukleosiden Stocrin eller Viramune i kombination med en nukleosid eller en proteasehæmmer.

Det er en god ide at påbegynde behandling ved et CD4-tal omkring de 350. Behandling betyder også mindre risiko for videre smitte. For tiden overvejer man at fremrykke behandlingstidspunktet, så hiv-smittede tilbydes behandling ved et CD4-tal på 500. Tanken er, at det tidligere tidspunkt vil reducere risiko for kræft, blodprop og organsvigt yderligere.

Den lave resistens i Danmark har vakt interesse udenlands. Der er ligefrem blevet talt om en dansk model for behandling. Den lave resistens knyttes sammen med få behandlingssteder med god vejledning, kombineret med medicinudlevering, gode behandlingspræparater og en fast kontrol med samme læge og sygeplejerske.

Kvinder og hiv

På Orienteringsaftenen omtalte overlæge på Hvidovre Hospital Anne-Mette Lebech to nye kvindepjecer. Pjecerne er udgivet, fordi lægerne havde indtryk af, at der manglede mere specifik information til kvinder. Den ene pjecce har taget udgangspunkt i de mange generelle spørgsmål fra konsultationerne, hvor den anden pjecce specifikt omhandler graviditet.

Graviditetsforløbet påvirkes normalt ikke af hiv. Risikoen for at smitte fra mor til barn under graviditet er uden kombinationsmedicin mellem 12-45%, hvor behandling i dag har reduceret risikoen til 1-2 pct. I perioden 2000 og frem har 210 hiv-smittede i Danmark således givet fødsel til 258 børn, hvor ingen børn er blevet smittet. I periode 2000-2008 er 9 børn blevet fundet hiv-smittet inden for deres to første leveår, det vil sige at det var børn, som var blevet smittet af deres mor. For fem af kvinderne var der risikofaktorer, men de var ikke blevet tilbudt en test. Det er nu blevet besluttet af Sundhedsstyrelsen, at gravide igen tilbydes test.

Fertilitetshjælp

I naturlig forlængelse af de forbedrede behandlingsmuligheder blev der i 2002 udarbejdet et regelsæt for fertilitetshjælp.

I tallene fra 2003 og frem til sommeren 2008 ser man, at 24 par med hiv-smittet mand har benyttet sig af fertilitetshjælp og 11 par med en hiv-smittet kvinde har benyttet sig af hjælp. Hvor 17 pct. af tilfældene ved almindelig insemination fører til graviditet, ser det ud til, at tallet er ca. 12 pct. for par, hvor den ene er hiv-smittet.

Oplægsholderne sammen med arrangør Jens Wilhelmsborg fra Hiv-Danmark (t.v.)

Stigmatisering

Afdelingslæge Jan Fouchard var inviteret til at fortælle om resultaterne af Sundhedsstyrelsens Antistigma-kampagne, der løb af stablen i efteråret 2008. Den "almindelige" dansker kender ikke en hiv-smittet. De politiske grunde til at afvikle en kampagne handler om at have et fokus på at leve med hiv for at forhindre, at stigmaet holder sygdommen i det skjulte.

Hiv-Danmarks levekårsundersøgelse havde dokumenteret, at det faktisk er svært at være åben. Men det var ikke fordi, at hiv-smittede oplevede diskrimination i dagligdagen.

Sundhedsstyrelsen besluttede sig for at udfærdige en kampagne for de 30-60-årige, som arbejder og som læser avis.

Det har mere været hiv-smittede, som har efterfølgende har følt en effekt af kampagnen. Mest af alt, fordi kampagnen har været god til at sætte fokus på stigmaet. Men mange har også følt,

Fortsættes på side 3

hiv.dk
Find vej på hiv.dk!

Det særlige ved *ikke* at være

Af Morten Eiersted, redaktør VI&HIV

Claus Christensen udgiver senere i år en bog om sit liv som hiv-smittet. Hiv-Danmark har interviewet ham til VI&HIV.

Hvad har fået dig til at skrive om dig selv?

– Jeg har levet et liv med hiv, som har været meget anonymt. Når jeg i min hverdag har hørt andre tale om hiv, har deres uvidenhed om hiv slået mig. Jeg har også tænkt på, at hvis de nu vidste, at jeg var hiv-smittet, så ville de nok have talt om hiv på en anden måde. Mit billede af hiv harmonerede ikke altid med det, som jeg har hørt andre tale om.

Føler du, der bliver talt meget om hiv?

– Måske handler min fornemmelse om, at jeg netop på grund af hiv har haft antennerne ude, når der er blevet sagt noget om hiv.

Hvem skriver du bogen til?

– I begyndelsen var det helt klart et projekt for min egen skyld. Det har så udvidet sig, så jeg har lyst til at bruge min historie til noget. Men til at begynde med ønskede jeg at blive lidt klogere på mig selv og mit liv med hiv. Jeg oplevede, at der var passager, som var svære at skrive om, fordi de tidsmæssigt stadig er tæt på. Det har været meget nemmere for mig at skrive den historie, som er kommet lidt på afstand. Så jeg mangler stadig at skrive om noget af det svære, det som stadig er tæt på, men som jeg har lyst til at fortælle om.

Hvad er vigtigt at fortælle om hiv?

– Jeg reagerer meget stærkt på, når jeg hører folk sige, at det bare handler om at tage en pille, eller at hiv er ligesom sukkersyge. Det er ikke det samme! Jeg er sikker på, at det ikke rummer

samme udfordring at fortælle om diabetes eller sclerose på sin arbejdsplads, som hiv-smittede oplever det at skulle fortælle om hiv. Når jeg har fortalt om hiv, så bliver folk oftest rystet. Det rykker noget i folk, og jeg er sikker på, at det er det store spørgsmål om smitsomhed ved hiv. Folk bliver ligesom grebet af en dybereliggende frygt. Det har i hvert fald overrasket nogen, at deres frygt på trods af viden er dukket op. Jeg er så glad for, når folk har været ærlige og fortalt mig om deres irrationelle frygt.

Er du åben om hiv?

– Foruden at min familie har kendskab til det, så ved alle mine venner, at jeg er hiv-smittet. Jeg tror, at det har været vigtigt for mig at prøve at rykke ved den tavshed og manglende synlighed om hiv. Hiv-smittede vælger i udpræget grad tavsheden. Jeg har prøvet at komme rundt om det stigma, hvor man selv skaber en forventning om at blive mødt af et fjendebillede ved at fortælle, at man har hiv.

Har det motiveret dig til at skrive?

– Jeg har lyst til at gøre en forskel for andre hiv-smittede. Jeg tænker selv tilbage på, hvor berørt jeg er blevet af at møde andre hiv-smittede, der har stillet sig frem og fortalt om sig selv, hvordan det har hjulpet mig med nogle af mine spørgsmål. Bogprojektet voksede nok også frem af den sammenhæng.

Jeg har faktisk selv for nylig brugt min egen historie i et personligt møde med en hiv-smittet mand, som tumlede med problemer med sit liv med hiv.

Hvad er det særlige ved din historie?

At den ikke er særlig. Jeg kunne have været hvem som helst. Det gør nok, at min historie er interessant, at jeg ikke lige matcher den stereotype opfattelse af hvem, der er hiv-smittet.

Efter jeg blev konstateret, afprøvede jeg faktisk en masse ting på det personlige plan. Jeg tog mig i den forbindelse

egentlig ikke af livet som hiv-smittet. Jeg kan mærke, at min tavshed om hiv har lagt et filter. Det havde været meget nemmere at kunne sige tingene, som de er i stedet for at forsvinde bag nogle bortforklaringer. Måske handler det også om fornemmelse af, hvordan man bruger sin energi og sine kræfter.

Jeg ønsker også at skrive glæde, livet og latteren frem. Jeg synes selv, at bogen er blevet til en god fortælling, hvor jeg reflekterer over den udviklingsproces, jeg har været igennem som menneske.

Hvad har din familie sagt til omtalen?

– De synes godt om mit projekt. Min kones to teenagedrenge på 16 og 18 er faktisk lidt stolte. Det er også blevet en bog, hvor historien om hiv ikke kun handler om mig, men hvor mine pårørendes liv med hiv også er blevet inddraget. Projektet har også medført, at vores naboer, arbejdskollegaer og folk i lokalområdet har fået at vide, at jeg skriver på en bog om at leve med hiv.

Er der noget du ikke har haft lyst til at fortælle om?

– Jeg har ikke haft lyst til at skrive om sex. Det oplever jeg jo er noget, som folk almindeligvis kommer til at spørge ind til, når de hører, at jeg har hiv. Måske uden at de tænker på, at de måske derved krydser en gængs grænse for, hvor intimt man almindeligvis omtaler sig selv over for andre.

Det er klart for mig, at jeg ikke ønsker, at mit sexliv bliver offentligt. Så det har jeg undladt at skrive om.

Du vil skrive om glæde, livet og latteren. Bliver det ikke meget positivt alt sammen?

– Jeg tror på, at man skal kunne bevæge sig ned i mørket for at få en dybere forståelse af sig selv. ”Det er ikke vores mørke, men lyset, der skræmmer os” er et citat fra Nelson Mandela, som jeg holder af at citere, og som jeg tror ram-

SJÆLLAND OG ØERNE

Skindergade 44, 1., 1159 Kbh. K
Henvendelse på T 33 32 58 60
mandag til fredag kl. 10.00-14.00

Forældrearrangement: At være barn til hiv-smittet forælder. Den 2. juni kl. 17.00-19.00.
Tilmelding til på T 33 32 58 60 eller på e-mail j.hautopp@hiv-danmark.dk

RÅDGIVNING I JYLLAND OG PÅ FYN

Kannikegade 18, 8000 Århus C
Henvendelse på T 70 22 58 68
mandag til torsdag kl. 10.00-14.00

M/K-gruppens program 09
i Café Lone kl. 17.00-19.00

Tirsdag den 15. september:

Oplæg om fordele og overvejelser ved at være åben om sin hiv-status.

Torsdag den 22. oktober:

Læge Peter Leutchner, Skejby Sygehus: Et sundt liv med hiv.

Onsdag den 9. december:

Julefrokost.

særlig

mer en fornemmelse, som er vigtig at fornemme. Men jeg har luget ud i budskaberne, og jeg har samtidig forsøgt at få min historie frem. Men det er ikke kun mig, der har patent på den. Når det nu var så synd for mig, kunne mine forældre så tillade sig at synes, at det var synd for dem.

Når min historie om hiv er blevet fortalt, har det også bragt noget frem i folk. Jeg kan fornemme, at det har påvirket mine venner ved, at de er blevet mere sårbare. Min historie og min åbenhed om min sårbarhed får måske folk til at tænke over deres eget liv.

Du er næsten færdig med bogen?

– Ja, bogen er planlagt til at udkomme i begyndelsen af december. Jeg glæder mig til at bruge min historie, f.eks. ved at holde oplæg eller foredrag, hvis det er muligt.

Hvordan har du givet dig tid til projektet?

– Jeg har gerne villet dette i snart 8 år. Da jeg var på barsel i 6 måneder, så prøvede jeg at komme i gang. Det lykkedes ikke, men jeg kunne mærke, at barslen havde sat noget i gang. Jeg tog en 9 måneders orlov fra mit arbejde. Jeg har søgt fonde og så har jeg lånt penge af mine forældre til dette projekt. Jeg arbejder derfor stadig på at rejse midler til at kunne finansiere projektet fuldt ud. Men selvom jeg godt kan mærke, at vi mangler pengene, så er jeg glad for at jeg tog beslutningen om at gå i gang med bogprojektet.

Fortsat fra forsiden

at budskabet har været kompliceret at formidle og derved svært at forstå.

At blive ældre med hiv

Professor Jan Gerstoft behandlede aftenens sidste emne. Hiv-smittede ældes ligesom resten af befolkningen, men der er særlige områder af interesse: demens, knogelskørhed, visse cancerformer, hjertekarsygdomme, lunge-sygdomme og andre faktorer ved en nedsat immunfunktion.

Kræft har tidligt været forbundet med hiv, da de aids-definerende sygdomme f.eks. er Karpasis Sarkoma og Lymfom. Derudover er det vigtigt at have fokus på anal- og livmoderhalskræft, som kan være langtidseffekter på en anden seksuelt overført infektion. Hos hiv-smittede ser man også hovedhalskræft, leverkræft med baggrund i en hepatitis, lunge- og hudkræft. Her er det vigtigt at huske på, at massiv rygning også er påvirkende, og at man derfor ikke isoleret kan henvise disse tilfælde til hiv-infektionen.

Blodprop i hjertet kan skyldes medicin, hiv, rygning og kolesterol. Det er i denne sammen interessant, at blod i hjernen ikke er mere forekommende blandt hiv-smittede trods risikofaktorer som rygning.

Hiv og depression

Sygeplejerske Lotte Rodkjær fortalte om sin undersøgelse af hiv og depression. På verdensplan anslås depression til at være den fjerde alvorligste lidelse, og den skønnes at nå andenpladsen i 2020. Problemerne med depression handler overordnet set om forkert diagnosticering og et meget stort tilbagefald på 60% blandt de tidligere diagnosticerede. 60% af alle selvmord har en sammenhæng med depression.

Fra den første undersøgelse i 2005 på Skejby ved man, at knap 4 ud af 10 led af tegn på en mild depression og knap hver fjerde havde tegn på svær depression.

Gruppen er blevet spurgt igen i 2008, og her ser man et fald på hhv. hver fjerde med tegn på mild depression og hver sjette med tegn på svær depression, mens de foreløbige tal for Odense Universitetshospital ligner tallene fra Skejby i 2005. Gruppen af hiv-smittede i Odense har en højere forekomst af psykisk sygdom og en højere forekomst af diagnosticering af depression før diagnosticering af hiv.

På Skejby Sygehus holdt Lotte Rodkjær den 26. maj et oplæg om depression. Artiklen er fra sidste måneds omtale af et møde i april i København og dækker nogenlunde det oplæg, som Lotte Rodkjær holdt, men som VI&HIV pga. deadline ikke når at bringe.

Ny m/k-gruppe i Vest

Af Morten Eiersted, redaktør VI&HIV

I Rådgivning Vest påbegyndes en gruppe for heteroseksuelle mænd og kvinder (m/k-gruppen) efter sommerferien.

Det er rådgiverne Charlotte Kehlet og Keld Andersen, som har taget initiativ til gruppen.

– Vi fik en opfordring fra gæsterne i vores caféer og fra Skejby Sygehus til at have en café for heteroseksuelle mænd, siger Charlotte.

Vi har i et stykke tid haft en kvindes kafe en torsdag om måneden, og Keld har i et lille år nu forsøgt at få etableret en tilsvarende mandegruppe. Det slås nu sammen.

Det er faktisk også et ønske fra kvinderne. Derved kan vi have en mere blandet café for heteroseksuelle, hvor det også er muligt at tage sin partner med.

Caféen har været tilrettelagt omkring et særligt emne med en oplægsholder, hvor jeg har deltaget som praktisk gris, smiler Charlotte.

Hvor tit mødes I?

– Vi vil holde caféaftner hver 6. uge i tidsrummet fra kl. 17.00-19.00. Det er fortsat muligt at deltage i den almindelige tirsdagscafé i ulige uger, hvis man føler et behov for et supplement til denne aktivitet, forklarer Charlotte.

Hvis du vil vide mere om m/k-gruppen, så kontakt Charlotte eller Keld på T 70 22 58 68 eller på e-mail raadvest@hiv-danmark.dk

– ET STED FOR FOLK BERØRT AF HIV
Skinderg. 21, kld. – 1159 Kbh K – T 33 32 58 61
Kl. 15.00-22.00 tirsdag, onsdag og torsdag
Køkkenet åbent ml. kl. 18.00-20.30.

PÅ MENUEN I JUNI

2.-4.

Dampede asparges m/estragonsmør.
Hjemmelavet pasta m/laks & grønt.
Rabarbersuppe.

9.-11.

Crostini i tre varianter.
Sennepskoteletter, stuvet spidskål & kartofler.
Risotto. Marinerede jordbær m/ostecreme.

16.-18.

Aspigesterrine m/ricotta.
Yoghurtkylling m/ris & salat.
Polenta/aundergine burger.
Creme brulé m/rabarber.

23.-25.

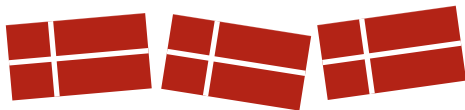
Avocado m/kryddret fyld.
Hakkebøf m/bløde løg, sursøde agurker & kart.
Porrepande m/tomater & kartofler.
Chokoladecake m/is.

30.6.-2.7.

Butterdejsæske m/laks & rejer.
Kogt hamburgerryg m/grønt & kartofler.
Gratinerede peberfrugter. Tre slags is.

KONTAKT/UDLEJNING

Kafe Knud kan lånes/lejes til møder eller en fest.
Ring hør nærmere på T 33 32 58 61 eller kontakt
os på e-mail kafeknud@hiv-danmark.dk

**10 års jubilæet i Hiv-Danmark for
formand Henrik Arildsen, sekretari-
atschef Bent Hansen og regnskabs-
medarbejder Gunner Sørensen fejres
fredag den 12. juni 2009 fra kl. 15.00-
18.00 ved en reception på El Tapeo,
Peder Hvitefeldts Stræde 15, Kbh K.
På gensyn!**

– ET VÆRESTED FOR ALLE BERØRT AF HIV
Kannikergade 18 – Gn port over gården, 2. sal. –
8000 Århus C – T 70 22 58 68 Telefondid man-
torsdag ml. kl. 10.00-14.00

Tirsdagscafé, ulige uger, kl. 19.00-22.00

Mobil til caféen 28 82 57 87 kl. 16.00-22.00 på
caféaftenne. I vores tirsdagscafé kan du møde
andre berørt af hiv på en hyggelig, uformel og af-
slappet måde. Du kan deltage i spisning samme
aften kl. 18.00. Det koster 60 kr. for to retter,
kaffe og sødt 5 kr.

Tilmelding torsdagen før på T 70 22 58 68
eller på e-mail til cafelone@cafelone.dk eller
primitivo@mail-online.dk
Foredrag er gratis, der kan købes kaffe og te.

**Tirsdag 2/6 Ovnbagt laks, kartofler, broccoli,
gulerødder & hollandaise afsluttet m/kvik-kringle.
Tirsdag 16/6 Ingen spisning denne aften.**

**kl. 19.30-21.00 En aften med hospitalspræst
Preben Kok – Vejle Sygehus (kendt fra DR2
"Skriftestolen")**

"Det er svært at være menneske, jeg har prøvet
det selv" – fra sangen "Avenuen". Kom og hør
Preben Koks kommentarer til påstanden og
få muligheden for en spændende dialog med
Preben om det at være et helt menneske.
Denne aften er der ingen fællesspisning. Men
der vil være lidt ekstra godt til kaffen.

Fredag 19/6 Grillaften fra kl. 18.30 og frem.

Vi satser på godt vejr og inviterer til grillaften i
Café Lone. Vi dækker op i gården ved caféen,
og skulle det mod forventning blive dårligt vejr,
rykker vi ind i Teatersalen. Menuprisen vil være
omkring 100 kr., og du kan købe drikkevarer til
fornuftige priser. Der vil være begrænset delt-
agerantal. Så skynd dig at melde dig til og i hvert
fald senest den 10. juni. på T 86 18 16 46 eller på
e-mail cafelone@cafelone.dk. Alle er velkommen.

Caféen holder derefter sommerferie, og åbner
igen tirsdag den 25. august.

Kom en dag til Århus!

Lørdag den 29. august planlægger vi en tur
på Kunstmuseet Aros med fællesspisning, so-
cialt samvær og evt. et kig på Århus Festuge.
Yderligere information mht. tilmelding, pris, evt.
overnatningsmulighed mv. får du i VI&HIV i juli-
udgaven. Hilsen Annemarie, Jesper og Ole.

– EN AKTIVITETSGRUPPE I HIV-DAN-
MARK FOR HIV-SMITTEDE, FAMILIE OG
VENNER.

Malerdag, lørdag den 20.6.

Vi mødes i Kafe Knud fra kl. 11.00 til 16.00. Du
har nu mulighed for at male, tegne mv. sam-
men med andre hiv-smittede til udstillingen
den 24. juli under Word Out Games. Tilmelding
sker til e-mail solstraalerne@hiv-danmark.dk

Midsommerfest, søndag den 21.6.

Fejr årets længste dag med en skøn dag i
Fredriksberg Have. Kom ud og sejl, nyd solen,
spil og leg. Solstrålerne tager en kurv med
kaffe, kage og salat; du tager det med, som du
derudover kan spise og drikke. Hvis det skulle
regne, så går vi i De Små Haver og fester der.
Vi mødes ved indgang til Fredriksberg Rund-
del kl. 15.00. Tilmelding senest onsdag den 17.
juni på solstraalerne@hiv-danmark.dk eller til
Kafe Knud på T 33 32 58 61 efter kl. 17.00.

Nyt communitysite for folk berørt
af hiv: se mere på hivmix.dk

– en patientforening i
Danmark for hiv-smit-
tede, pårørende, efter-
ladte og andre berørt

af hiv uanset køn, alder, seksualitet, politisk
tilhørsforhold og etnisk baggrund. Hiv-Danmark
er også paraplyorganisation for støttegrupper,
andre patientforeninger og brugergrupper. Hiv-
Danmark ledes af en bestyrelse, der er medlem-
mer af foreningen.

VI & HIV – ISSN 1902-7346

Skindergade 44, 2. – 1159 Kbh. K
T 33 32 58 68 – F 33 91 50 04

info@hiv-danmark.dk – www.hiv-danmark.dk

REDAKTION

Bent Hansen, ansvarshavende redaktør
Morten Eiersted, redaktør, foto & layout
Eget tryk. 1. oplag: 450 eksemplarer MEDLEM
2. oplag: 450 eksemplarer IKKE-MEDLEM

Vi modtager gerne indlæg til debat. Optræder du
under alias, skal vi kende dit navn. Vi tager ikke
ansvar for indlæg, der er sendt uopfordret til os,
og vi forbeholder os ret til at redigere i indlæg.
Send dit indlæg på e-mail.

TIDSFRIST FOR INDLÆG

Juli, deadline 23.06.2009
August, deadline 20.07.2009

KONTINGENT PR. ÅR

Enkeltmedlem (hiv-smittet):	150 kr.
Pårørende medlem:	150 kr.
Støttemedlem:	≥ 200 kr.
Medlemsforening:	250-1.000 kr.
Støttefirma eller -forening:	≥ 1.000 kr.

Markér på din indbetaling, hvilket kontingent du
betaler. Hiv-Danmark vil gerne kende antallet
af hiv-smittede medlemmer. Det hjælper os, når
vi søger om støtte hos fonde, i kommuner og
i regioner. Dine personlige oplysninger (navn,
adresse og e-mail) videregives ikke til andre, og
al post sendes i anonyme kuverter.

Bemærkning til årsregnskabs personaleudgifter for Kafe Knud

Kontoens posteringer blev forelagt mig ved en gennemgang den 5. maj 2009 i
Hiv-Danmarks sekretariat.

Dette giver anledning til følgende kommentarer:

Årsregnskab kan udformes på forskellige måder, og jeg har intet at kritisere
ved Hiv-Danmarks bogføring; blot ville jeg have lagt vægt på andre punkter
ved opstilling af årsregnskabet end de valgte.

Personaleudgifter Kafe Knud

Løn og pension (9 mdr.), ekskl. lønrefusion	420.024
Frivilligweekend	33.000
Frivilligpleje	14.000
Løn, udbetalt af Hiv-Danmark, men refunderet af kommunen	48.000

Ekstraordinære ferierelaterede poster ved ansættelsesophør

Ikke afholdt ferie/feriefridage samt optjent ferie til 2009/2010	47.000
Hensættelser til ferie med løn til 2009/2010 reduceret med	(42.000)
	520.024

Med venlig hilsen

Bo Frederiksen

Enkeltmedlem af Hiv-Danmark, deltager på årsmødet den 26. april 2009.